

som et saadant Tidsrum er antydet 30—35 Aar. Jeg skal kun tillade mig at bemærke, at et saadant Forslag synes mig ingenlunde at ville afhjælpe den Afhængighed af tilfældige Omstændigheder, hvoraf Udvalgets Forslag alerebe lider; thi det er dog ganske vist, at selv om 30—35 Aar ansees for at være den almindelige Gjennemsnitsperiode, i hvilken en Fæster sidder paa en Gaard, kan der dog i enkelte Tilfælde eller paa enkelte Godser være Gaarde, som i et langt længere Tidsrum have været overladte til enkelte Fæstere, og hvor der i Virkeligheden ikke er falden nogen ny Indfæstning. Vilde man altsaa forebygge den deraf fremkomne Mislighed, maatte man tage den allerlængste Periode, hvori en Fæster vilde kunne sidde paa en Gaard; men, da man dog har Exempler paa, at et saadant Fæste har vedvaret i 60 Aar og derover, er det ganske klart, at man vilde komme til at tage her en Periode med i Beregning, som vilde aldeles forrykke Forholdet, der nu skulde lægges til Grund for at finde en passende Maalestof. Det er derfor, at det er ønskeligt at undgaae denne Maade at ansætte den Pris paa, under hvilken Godset ikke maa sælges, naar man kunde det, fordi mange Tilfældigheder vilde kunne have Indflydelse derpaa. Dersom saaledes en Lehns- eller Fideicommiss-Besidder havde været særdeles moderat i sine Fordringer til Fæstebønderne, og meget billig med at tage Indfæstning og aarlig Afgift, vilde dette kunne foranledige, at maaskee hans nærmeste Succesfor, naar Godsets Værdi beregnedes efter de havte Indtægter, og hvis det kunde forudsættes at han vilde benytte sig heraf, vilde være istand til at sælge Godset saaledes, at han selv vandt en betydelig, en ganske usforholdsmæssig stor Fordeel, og at derimod de efterfølgende Besiddere af Lehnet eller Fideicommisset berøvedes den Udseende, som de ellers kunde have til, at Godset efterhaanden kom til at indbringe en større Indtægt, dersom de bestaaende Forhold vare vedblevne. Imidlertid hvis man skulde ansee det for forkasteligt eller for en Forhindring for Foranstaltningens Fremme at beholde den Institution, som tidligere blev foreslaaet med curatores fideicommissi, ser jeg rigtignok ikke nogen anden Maade, hvorpaa man vilde kunne

gjøre det, end enten at fastsætte en almindelig Værdi for hvert enkelt Gods, og en saadan Grændse er vanskelig at finde, eller ogsaa, saaledes som Udvalget har foreslaaet, at lade Grændsen fastsætte efter de Indtægter, som i Virkeligheden have vilst sig i en passende Periode, og i saa Fald kan vistnok 20 Aar ansees for ligesaa godt et Valg som nogen anden Periode. Men, naar man gaaer saa langt ned, — thi det vil vistnok være en langt ringere Ansættelse end den virkelige Værdi — ved Grændsens Bestemmelse, troer jeg, at man deri har endnu en Opfordring til ikke at fastsætte de Procenter, som skulde tilfalde den nærværende Besidder, som iværksætter Salget, til et høiere Beløb, end der er aldeles nødvendigt for at dække den Mangel paa Indtægt, som vil ramme ham i Begyndelsen af Foranstaltningens Gjennemførelse. Jeg skal kun tillade mig at bemærke, at den Control, som deraf vil resultere for Justitsministeriet, og navnlig dersom det skulde gaae ud paa en Bestyrelse af de Capitaller, som vilde komme ind ved denne Leilighed, hvilket maaskee dog ikke har været saa meget Meningen, som maaskee snarere et Tilsyn, let vil blive et usforholdsmæssigt eller i alt Fald et meget byrdefuldt Arbejde for Ministeriet, som det vil være tvivlsomt, om det kan udføre med det Personale, som nu er i Justitsministeriet.

Der kunde være nogle enkelte andre Bemærkninger i saa Henseende at gøre, jeg troer imidlertid at burde forbeholde dem til Sagens anden Behandling, da de let kunne komme til at angaae de enkelte Bestemmelser i Lovudkastet. Der er imidlertid en Bemærkning, jeg dog ikke ganske kan forbigaae, da det angaaer den Understøttelse, der i Lovudkastet er gjort Regning paa, at der fra det Offentliges Side skulde gives den Foranstaltning, at der blev tilstaaet Contrahenterne visse ikke væsentlige Lettelser med Hensyn til de ellers paa deslige Eiendoms-transactioner hvilende Byrder. Jeg skal i saa Henseende bemærke, at der med Hensyn til Kjøbecontracter og Skjøder allerede nu kan fra Regeringens Side, naar en Fæstegaard afhændes til Brugeren selv, eller til hans Børn eller Svigerbørn, gives Tilladelse til at Kjøbecontracter og Skjøder udfærdiges paa stemplet Pa-